

Participatieplan Getij Grevelingen

Definitief

Januari 2021

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Aanleiding en ambitie project Getij Grevelingen.....	4
2. Besluitvormingsproces project	4
3. Doelen van participatie.....	6
4. Pijlers van het participatieproces	6
5. Kaders voor participatie.....	6
6. Onderwerpen voor participatie	8
7. Participatieproces	9
7.1 Participatie over de participatie.....	9
7.2 Niveaus van participatie.....	9
Formele participatiemomenten.....	12
7.3 Planning.....	15

Inleiding

De plannen voor het realiseren van een doorlaat in de Brouwersdam en het terugbrengen van beperkt getij hebben impact op het gebied met directe of indirecte gevolgen voor de omgeving van de Grevelingen. Er komen veel aspecten samen zoals waterkwaliteit, Natura 2000, zeespiegelstijging en waterveiligheid, vaarwater en gebruiksruimte.

Elk van deze aspecten kent eigen belanghebbenden en belangen, die soms strijdig zijn met elkaar. De uiteindelijk te maken keuzes voor het realiseren van de doorlaat en de bijbehorende maatregelen vragen om een zorgvuldige en transparante afweging tussen de verschillende belangen. Om oplossingen te vinden en een breed gedragen besluit te verkrijgen, is het van groot belang inzicht te hebben in de standpunten en achterliggende belangen van de omgeving.

Ook is er veel kennis, ervaring en expertise aanwezig in het gebied. Door aandachtspunten en inhoudelijke inbreng vanuit de omgeving bij de uitwerking van de plannen in een vroegtijdig stadium mee te nemen, wordt de kwaliteit van de plannen en daarmee het resultaat, beter.

Daarom is het streven om op meerdere momenten tijdens de planuitwerkingsfase in de komende jaren een brede dialoog aan te gaan met de omgeving en een gestructureerd participatietraject te doorlopen. Daarbinnen zijn er formele participatiemomenten waarbij de mogelijkheid bestaat voor iedereen om door middel van het indienen van zienswijzen reacties en suggesties te geven, zoals bij belangrijke besluiten in het project.

Het project heeft een lange geschiedenis. Veel belanghebbenden zijn al op de een of andere manier betrokken geweest bij het project of voorlopers daarvan. Bij de inrichting van het participatieproces sluiten we aan op het eerder gevolgde proces tijdens de totstandkoming van de ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer en de ervaringen van de afgelopen jaren. Ook zoeken we waar mogelijk aansluiting bij andere bestaande projecten of overleggen.

Dit plan richt zich op de hele planuitwerkingsfase, met een focus op de jaren 2020 en 2021. Daarna wordt het op basis van de opgedane ervaringen samen met de omgeving herijkt en eventueel aangepast. Bij dit Participatieplan hoort een Participatiekalender die de aanpak visualiseert. De participatiekalender wordt regelmatig aan de hand van de projectplanning nader ingevuld en aangepast.

Het Participatieplan is, samen met de Participatiekalender, te vinden op de website van het project, www.getijgrevelingen.nl.

1. Aanleiding en ambitie project Getij Grevelingen

Door de aanleg van de Deltawerken is de Grevelingen afgesloten van de Noordzee. Daardoor verdwenen eb en vloed en ontstond vooral in de diepere delen van het meer gebrek aan zuurstof. Dat zorgt ervoor dat in delen van het meer bodemdieren doodgaan en bacteriën overblijven. Dit fenomeen keert jaarlijks in de zomermaanden terug. Het schaadt het bodemleven in de Grevelingen, dat een belangrijke schakel vormt in de voedselketen voor onder meer vissen, vogels en daarmee zeehonden. Hierdoor is het hele ecosysteem kwetsbaar. Ook de economische vitaliteit van het gebied is afhankelijk van het water en de kwaliteit daarvan. Dit vraagt om een duurzame instandhouding van het hele systeem. De ambitie van het project is dan ook breder dan alleen het herstel van de waterkwaliteit:

“We willen in de Grevelingen de waterkwaliteit verbeteren door beperkt getij terug te brengen. Dat is goed nieuws voor de onderwaternatuur en geeft ook mogelijkheden voor een meer integrale natuurverbetering op lange termijn. Dat geeft een gezonde basis voor een duurzame ontwikkeling van het gehele gebied waarbij maatschappelijke, economische en natuurontwikkeling met elkaar in balans zijn. Om het getij terug te brengen moet een doorlaat gerealiseerd worden. Dat biedt de mogelijkheid om in die doorlaat duurzame energie op te wekken door middel van een getijdencentrale.”

2. Besluitvormingsproces project

Het participatieproces staat niet op zichzelf, maar volgt de organisatie en de processtappen van het project Getij Grevelingen. Die worden hieronder nader toegelicht. Net als andere grote infrastructurele projecten in Nederland volgt Getij Grevelingen de MIRT-systematiek (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). Hierbij worden de besluiten, de effecten van deze besluiten en de benodigde maatregelen in de tijd steeds nauwkeuriger in beeld gebracht. Bestuurders stellen een gezamenlijk perspectief en oplossingsrichting vast en nemen vervolgens stap voor stap besluiten over uitvoeringsprojecten op het moment dat deze noodzakelijk zijn.

Op 1 juni 2020 ging het project over naar de planuitwerkingsfase. De nadruk in deze fase ligt op het verder uitwerken van het ontwerp en de maatregelen die worden genomen om eventuele nadelige effecten teniet te doen. Dat gaat eerst nog op een hoog abstractieniveau en zal de komende jaren steeds verder verfijnd en geconcretiseerd worden naar uitvoerbare maatregelen en ontwerpen. Ander doel van de planuitwerkingsfase is het inzichtelijk maken van de effecten op de omgeving na realisatie van het project. Voor deze fase wordt twee tot drie jaar uitgetrokken.

Tijdens deze fase bereidt het project Getij Grevelingen de MIRT-projectbeslissing voor. De minister van IenW neemt dit besluit wanneer aangetoond is dat de doorlaat in de Brouwersdam (al dan niet

met een getijdencentrale) technisch, juridisch, maatschappelijk en financieel haalbaar is. Tijdens de Verkenningsfase is dit op hoofdlijnen uitgezocht, nu gebeurt dit veel gedetailleerder.

Daarna begint de realisatiefase. Hoe lang deze duurt, is onder andere afhankelijk van de gekozen oplossing en de manier waarop de aanbesteding en eventuele samenwerking met marktpartijen rond de getijdencentrale vorm krijgen. Volgens een eerste planning kan de doorlaat dan op z'n vroegst rond 2027 operationeel zijn.

Voor de MIRT-projectbeslissing moeten eerst drie hoofdbesluiten worden genomen:

- besluit over de wijziging van de primaire waterkering (bouw van een doorlaat met of zonder getijdencentrale);
- peilbesluit Grevelingenmeer, om getijverschil toe te kunnen laten;
- vergunning/ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vanwege effecten van het project op Natura 2000-doelstellingen en soortenbescherming.

Als er een getijdencentrale komt, moet ook het bestemmingsplan aangepast worden.

De besluiten worden in samenhang voorbereid. Naast deze hoofdbesluiten is voor de uitvoering van de verschillende maatregelen een groot aantal vergunningen nodig.

Naar verwachting is de Omgevingswet van kracht wanneer deze besluiten worden genomen. Dan vallen het besluit over de wijziging van de waterkering en de vergunning voor Natura2000 onder deze nieuwe wet.

Tijdens de planuitwerkingsfase zijn er verschillende bestuurlijke mijlpalen, waarbij gekeken wordt naar de betaalbaarheid en realistische uitvoerbaarheid van het voorkeursalternatief op grond van de op dat moment beschikbare informatie en de gestelde voorwaarden. Ook maken de bestuurders een keuze over de betrokkenheid van private partijen bij het vervolg van het project. Steeds wordt ook gekeken naar het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. Het participatieproces geeft hiervoor input.

3. Doelen van participatie

Het participatietraject tijdens de planuitwerkingsfase heeft de volgende doelen:

- inbreng van de omgeving maximaal benutten;
- de kwaliteit van het besluit over de aanleg van het doorlaatmiddel vergroten;
- komen tot een breed gedragen besluit;
- soepel verloop van inspraakprocedures;
- meerwaarde creëren door kansen te benutten die de kwaliteit van het gebied vergroten.

4. Pijlers van het participatieproces

We hanteren de volgende pijlers voor het participatieproces:

Brede participatie – het streven is om iedereen die door het project geraakt wordt of erin geïnteresseerd is tijdig te betrekken.

Omgevingsbewust – we streven ernaar ons zoveel mogelijk bewust te zijn van wat in onze omgeving speelt en waar mogelijk gebruik te maken of aan te sluiten bij bestaande structuren, informatiekkanalen, ontwikkelingen etc.

Openheid – de omgeving wordt adequaat geïnformeerd. We maken qua proces en inhoud inzichtelijk waar we mee bezig zijn en wat onze afwegingen zijn.

We nemen inbreng serieus– Het project heeft een open houding en luistert naar de inbreng van belanghebbenden. Waar mogelijk vragen we input van belanghebbenden om kwaliteit en draagvlak te vergroten. We geven ook duidelijk aan wanneer dit niet mogelijk is. En maken duidelijk waarom wel of niet gevolg wordt gegeven aan bepaalde vragen/belangen van de participanten.

5. Kaders voor participatie

Eerder genomen besluiten vormen een belangrijk kader voor de participatie tijdens de planuitwerkingsfase.

Het voorkeursalternatief omvat de volgende onderdelen:

1. Peilbeheerscenario met een getijslag van 40 cm rond een middenpeil van NAP -30 cm als basis voor eventuele optimalisatie in de planuitwerking. Dit scenario is beoordeeld als het meest kansrijke voor substantiële verbetering van de waterkwaliteit, de onderwaternatuur en ontwikkeling van intergetijdengebied met behoud van de huidige natuurwaarden op de oevers.
2. Twee varianten voor het doorlaatmiddel met (mogelijkheden voor) een getijdencentrale en adaptieve ontwikkelmogelijkheden bij klimaatverandering (zeespiegelstijging):
 - a. doorlaatmiddel met een getijdencentrale die door middel van turbines getijdenenergie opwekt en al dan niet over pompcapaciteit beschikt;
 - b. doorlaatmiddel geschikt voor latere inbouw van pompcapaciteit, en zo mogelijk met turbines om getijdenenergie op te wekken.

Beide varianten betreffen een regelbaar en afsluitbaar doorlaatmiddel in de Brouwersdam en moeten samen met de bestaande spuisluizen (Grevelingendam en Brouwersdam) het genoemde peilbeheerscenario (40/-30) realiseren en het peil kunnen reguleren.

C. Doorlaatmiddel in de noordlocatie van de Brouwersdam. Deze locatie is het gunstigst voor de effectiviteit van het doorlaatmiddel en de morfologische effecten op de Voordelta en in de Grevelingen.

D. Maatregelen om negatieve effecten van beperkt getij teniet te doen, voor natuur (conform de Wet Natuurbescherming), buitendijkse infrastructuur en gebruiksfuncties.

Het taakstellend budget vormt het financiële kader voor het project.

Het plangebied wordt hieronder aangegeven.

6. Onderwerpen voor participatie

In de planuitwerkingsfase zal de nadruk in het participatieproces liggen op:

- Het onderzoek naar de effecten van het voorkeursalternatief en twee bijbehorende varianten en de wijze waarop deze beoordeeld worden;
- De effecten van het ontwerp van de doorlaat in de Brouwersdam en de inpassing van de doorlaat;
- De maatregelen om nadelige effecten van het beperkt getij in het gebied teniet te doen;
- De gevolgen van het project voor bestaande en geplande activiteiten rond de Brouwersdam en in de Grevelingen;
- De monitoring van effecten, tijdens de planperiode (nulmeting) en daarna;
- De voorbereiding op de realisatie.

Gebruiksruimte

Door beperkt getij in de Grevelingen terug te brengen, verbeteren de condities voor de natuur. Dit roept bij beheerders en gebruikers vragen op over consequenties voor bepaalde gebruiksfuncties en wensen voor een duurzame verdeling van de gebruiksruimte in en rond de Grevelingen. Het vastleggen van een gebruikszonering en verdeling van de gebruiksruimte vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het project Getij Grevelingen. Het participatietraject biedt wel gelegenheid om vragen en wensen over dit onderwerp kenbaar te maken.

De bestuurders die betrokken zijn bij het project Getij Grevelingen streven ernaar het gebied duurzaam te beheren. Als blijkt dat het project invloed heeft op de gebruikszonering of gebruiksafspraken, stelt de projectorganisatie voorstellen op om daarmee om te gaan, in samenspraak met de bevoegde gezagen en de beheerders van het gebied. De projectorganisatie maakt de wensen die in het participatietraject aan bod zijn gekomen inzichtelijk en betreft deze bij de voorstellen.

7. Participatieproces

De omgeving kan tijdens de planuitwerkingsfase op verschillende momenten kennisnemen van het project en meedenken, reageren en input geven. Dat gebeurt via een uitgebreid participatieproces voor belanghebbenden, waarbij zij de gelegenheid krijgen hun kennis en belangen in het project in te brengen. Daarnaast zijn er de formele (wettelijk verplichte) momenten waarop iedereen in de gelegenheid is zijn reactie te geven op de plannen. Het project dient daarbij aan te geven op welke wijze met de reacties is omgegaan.

7.1 Participatie over de participatie

Tijdens de Verkenningsfase (en de jaren daarvoor) is al veel contact geweest met betrokkenen. Veel belanghebbenden hebben laten weten ook in de volgende fase graag betrokken te willen worden en dit is ook toegezegd. Daarom is met diverse groepen aan het begin van de planuitwerkingsfase hun behoefte aan betrokkenheid besproken en zijn hierover waar nodig afspraken gemaakt. Deze zijn verwerkt in dit participatieplan. Bij de belanghebbenden is getoetst of zij zich op deze wijze voldoende in de gelegenheid voelen om inbreng te kunnen hebben in het project.

De participatieaanpak op hoofdlijnen wordt ook beschreven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze notitie vormt de eerste stap in de m.e.r.-procedure. Belangrijkste doel van de NRD is betrokkenen vooraf te informeren en te raadplegen over de gewenste inhoud en diepgang van het Milieueffectrapport (MER) en de benodigde besluitvorming, inclusief de stappen daarnaartoe. De NRD wordt ter visie gelegd en de ingebrachte zienswijzen worden meegenomen bij het opstellen van het MER.

7.2 Niveaus van participatie

Het participatieproces van Getij Grevelingen kenmerkt zich door het actief betrekken van belanghebbenden. Dit gebeurt op verschillende niveaus: meebepalen; meewerken; meedenken en meeweten en in diverse vormen, van individuele gesprekken tot bijeenkomsten en nieuwsbrieven. Aangezien de coronamaatregelen het lastiger maken om fysieke bijeenkomsten te organiseren, zal het gaan om een mix van online en fysieke bijeenkomsten.

Niveau meebepalen

De beslissers worden gevormd door de samenwerkende partners in het project:

- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Provincie Zuid-Holland
- Provincie Zeeland
- Gemeente Goeree-Overflakkee
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Staatsbosbeheer
- Rijkswaterstaat

Om het meebepalen te faciliteren vindt een periodiek bestuurlijk overleg plaats met alle samenwerkende partijen. Kader hiervoor vormt de in februari 2019 gesloten bestuursovereenkomst. De planuitwerkingsfase wordt afgerond met een MIRT3 projectbeslissing die genomen wordt door de Minister van IenW in afstemming met LNV en EZK en de regionale bestuurlijke partners.

De volksvertegenwoordigers (leden Tweede Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden) van de betrokken partijen worden in nauw overleg met de bestuurders geïnformeerd en betrokken bij het besluitvormingsproces.

Van belang is dat de beslissers door het participatieproces gevoed worden met informatie over de belangen en positie van de omgeving zodat zij hierbij in de besluitvorming rekening mee kunnen houden.

Niveau meewerken

In het projectteam van Getij Grevelingen werken vertegenwoordigers en specialisten van de opdrachtgevers en samenwerkingspartners samen.

Daarnaast wil het projectteam graag gebruik maken van de in de regio aanwezige kennis en expertise door ook aan partijen die niet direct in het werkverband zitten te vragen om mee te werken aan het project vanwege hun specifieke kennis en betrokkenheid. Zo zijn er initiatieven om lokale partijen te vragen mee te werken bij bijvoorbeeld monitoringsopgaven (*Citizen Science*). Zo zijn er meer momenten denkbaar in de loop van het project waarop door diverse partijen meegewerkt kan worden. Hierover worden aparte afspraken gemaakt met de betreffende partijen.

Niveau meedenken

Er is een grote en diverse groep belanghebbenden in het gebied: partijen die een belang hebben bij of in hun belang geraakt worden door het project en voor wie de aanleg van de doorlaat en de maatregelen direct of indirect gevolgen hebben.

Deze belanghebbenden worden in een vroeg stadium meegenomen in de stappen en de keuzes die het projectteam maakt. Aan hen wordt gevraagd mee te denken door belangen, ideeën, kennis en aandachtspunten aan te geven. Dit levert belangrijke informatie voor het ontwerpproces, het Milieueffectrapport (MER) en de hoofdbesluiten en ook voor het besluitvormingsproces.

Tijdens de planuitwerkingsfase worden hiervoor de volgende middelen ingezet:

Sectorale bijeenkomsten (fysieke bijeenkomsten of online)

Tijdens sectorale bijeenkomsten bespreekt het projectteam met een specifieke sector een bepaald onderwerp. Zo kan dieper worden ingegaan op het onderwerp dat met name voor deze groep van belang is.

Thematafels (fysieke bijeenkomsten of online)

Soms is het juist nuttig om rond een thema een inhoudelijke meedenksessie te organiseren waarbij (vertegenwoordigers van) meerdere groepen belanghebbenden aanwezig zijn. Zo kunnen zij ook met elkaar van gedachten wisselen en kennis delen en worden mogelijke verschillende invalshoeken en belangen voor iedereen zichtbaar.

Belangengesprekken (fysieke bijeenkomsten of online)

In het kader van het ontwerpproces van zowel de doorlaat zelf als de maatregelen om de negatieve effecten teniet te doen, krijgen belanghebbenden tijdens individuele gesprekken (of sectoraal) de kans om hun aandachtspunten en belangen aan te geven. Elke ontwerpcyclus is opgebouwd uit meerdere stappen. Aan het begin van iedere cyclus worden gesprekken gevoerd met belanghebbenden wiens inbreng op dat moment handig of noodzakelijk is. Dit is afhankelijk van de mate van detail waarin het ontwerp zich op dat moment bevindt en ook afhankelijk van het deel van

het onderwerp waarop op dat moment de focus ligt. Aan de orde komen zowel inhoudelijke aspecten als onderwerpen die betrekking hebben op het proces en over de realisatieperiode. Deze gesprekken worden vastgelegd.

Vervolgens analyseert het projectteam wat de mogelijke impact is op de ontwerpen of processen en kijken zij in welke mate hieraan tegemoet kan worden gekomen. Het al dan niet honoreren van een wens of idee wordt gemotiveerd teruggekoppeld aan de desbetreffende (groep) belanghebbende(n). Daarbij wordt continu de balans gezocht tussen het creëren van waarde voor de belanghebbenden en het verantwoord uitgeven van het projectbudget.

Als uitgangspunt voor de planuitwerkingsfase zijn de aandachtspunten en wensen opgenomen van belanghebbenden die in de verkenningsfase reeds geïnventariseerd zijn.

De ruggengraat van de groepen die actief worden betrokken om mee te denken wordt gevormd door vier sectoren:

- de vertegenwoordigers van de natuurbelangen, vanwege de effecten op de natuur
- de recreatiesector, vanwege de effecten op het vaarwater en de oevers
- de visserij, vanwege de effecten op de vispercelen en visstand
- de landbouw, vanwege indirecte effecten via mogelijk veranderende grondwaterstanden

Met deze vier groepen belanghebbenden zijn afspraken gemaakt over hun betrokkenheid de komende periode.

Natuurpartijen

- Er vinden periodieke overleggen plaats met CDN en de lokale natuurpartijen VNLGO en NVSD
- Sectorale bijeenkomsten
- Thematafels
- Individuele belangengesprekken

Recreatiesector

- Sectorale bijeenkomsten
- Thematafels (inhoudelijke meedenksessies, waarbij specifieke onderwerpen door meerdere groepen belanghebbenden besproken worden)
 - Gebruikers Noordzijde Grevelingen
 - Gebruikers Zuidzijde Grevelingen
 - Gebruikers Brouwersdam
 - HISWA Recron, Watersportverbond en NOB
- Individuele belangengesprekken (kan ook sectoraal)

Visserijsector

- Periodiek overleg met vertegenwoordigers
 - Vereniging Beroepsvissers Grevelingen
 - Sportvisserij Nederland
 - Oostervereniging
- Individuele belangengesprekken (of sectoraal)
- Thematafels (inhoudelijke meedenksessies, waarbij specifieke onderwerpen door meerdere groepen belanghebbenden besproken worden)

Landbouw

- Er vinden periodieke overleggen plaats met LTO en ZLTO
- Indien gewenst, sectorale bijeenkomsten
- Thematafels
- Individuele belangengesprekken (of sectoraal)

In veel gevallen zijn bovenstaande groepen overkoepelende organisaties of vertegenwoordigers van betrokken groepen. Afhankelijk van het onderwerp gaat het projectteam met hen in gesprek of er behoefte is om ook hun leden of achterbannen gezamenlijk te betrekken of informeren.

Bijvoorbeeld door het organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten of door artikelen aan te leveren voor nieuwsbrieven of andere mediakanalen.

Het meedenken beperkt zich niet tot deze groepen. Onderwerp van gesprek met de omwonenden zijn bijvoorbeeld de landschappelijke inpassing van de doorlaat en de effecten op het gebruik. Ook kunnen andere dan de hierboven genoemde organisaties uitgenodigd worden om deel te nemen aan het participatieproces, zoals bij thematafels over onderwerpen waarover zij specifieke kennis en expertise hebben (bijvoorbeeld op het gebied van cultuurhistorie of ruimtelijke kwaliteit). Partijen die graag hun specifieke kennis in willen brengen en die op de een of andere manier een bijdrage willen leveren, kunnen contact opnemen met het projectteam.

In veel gevallen gaat het hierbij om bijeenkomsten die door Getij Grevelingen worden georganiseerd. Om de agenda's van partijen niet te veel te belasten, wordt ook gekeken of leden van het projectteam kunnen aanschuiven bij bestaande reguliere overleggen van partijen.

Voor het kunnen maken van een zorgvuldige afweging van alle belangen en om deze mee te kunnen wegen in de besluitvorming is het streven toe te werken naar een Maatschappelijke Adviesgroep met brede vertegenwoordiging uit de omgeving.

Formele participatiemomenten

Tijdens de planuitwerkingsfase is een wettelijke procedure van inspraak van toepassing voor een aantal documenten en besluiten. Hiermee wordt geborgd dat iedereen – naast de hierboven beschreven wijze van betrokkenheid - op bepaalde momenten een reactie kan geven op:

- het voornemen om een m.e.r.-procedure te starten en de Notitie reikwijdte en detailniveau
- het ontwerp-Milieueffectrapport
- de ontwerp-hoofdbesluiten, de Passende Beoordeling en het definitieve Milieueffectrapport

De planuitwerkingsfase eindigt met de vaststelling van de hoofdbesluiten. Na de planuitwerkingsfase is beroep mogelijk op de besluiten.

Het is een juridische verplichting om het MER ter inzage te leggen aan het eind van de planuitwerkingsfase. Getij Grevelingen kiest er voor om de concept-Notitie Reikwijdte en detailniveau ter visie te leggen zodat iedereen de gelegenheid heeft ook op dit document formeel te reageren. Daarmee zijn de uitgangspunten voor de MER voor iedereen toegankelijk en is aanpassing mogelijk op grond van de in te brengen zienswijzen op de NRD.

De drie hoofdbesluiten hangen inhoudelijk met elkaar samen, ze gaan over drie facetten van dezelfde maatregel (veiligheid, peilbeheer en natuur). Daarom wordt ernaar gestreefd de procedures voor de drie hoofdbesluiten en het daarmee samenhangende participatietraject zoveel mogelijk gelijktijdig plaats te laten vinden.

De procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure) staat in de Wet milieubeheer en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage. Voor de procedure over Getij Grevelingen is het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) de initiatiefnemer. De minister heeft ervoor gekozen niet vooraf te beoordelen of de besluiten m.e.r.-plichtig zijn, maar direct een zogenoemde 'uitgebreide m.e.r.-procedure' te doorlopen. De procedure bestaat onder de huidige wetgeving uit de volgende stappen:

Stap 1: openbare kennisgeving van de start van de m.e.r.-procedure en publicatie van de Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat maakt met een openbare kennisgeving het voornemen bekend om een m.e.r.-procedure te doorlopen (via tenminste een landelijk en een regionaal dagblad, nieuws- of huis-aan-huisbladen, de website van Getij Grevelingen en de Staatscourant). Daarin staat ook welke bestuursorganen en adviseurs gevraagd wordt advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek voor het Milieueffectrapport.

Stap 2: advies betrokken adviseurs en bestuursorganen

De ministeries van IenW en LNV vragen de geselecteerde bestuursorganen en adviseurs om advies over de gewenste reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen Milieueffectrapport. Het gaat om bestuursorganen en adviseurs die betrokken zijn bij de besluiten en vergunningen (zoals de provincie Zeeland en de omliggende gemeenten).

Stap 3: terinzagelegging en inspraak op het voornemen voor het starten van een m.e.r.-procedure en op de Notitie reikwijdte en detailniveau

Iedereen kan zienswijzen inbrengen op het voornemen om een m.e.r.-procedure te starten en op de Notitie reikwijdte en detailniveau. Hier is een periode van zes weken voor.

Stap 4: advies Commissie-m.e.r. over Notitie reikwijdte en detailniveau

Het ministerie vraagt de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie-m.e.r.) om advies uit te brengen over de inhoud van de NRD. De Commissie-m.e.r. maakt daarbij gebruik van de ingekomen zienswijzen en adviezen.

Stap 5: publicatie ontwerp-MER

Vervolgens wordt het ontwerp-Milieueffectrapport (MER) opgesteld, parallel aan het ontwerp van de doorlaat en de andere maatregelen voor het project Getij Grevelingen. Zo wordt bij alle keuzes in het ontwerpproces rekening gehouden met de relevante milieueffecten. Een bijlage bij het ontwerp-MER is de Nota van Antwoord: hierin geeft de initiatiefnemer zijn reactie op de ingebrachte zienswijzen bij de Notitie reikwijdte en detailniveau.

Stap 6: terinzagelegging en inspraak: ontwerp-MER

Op het ontwerp-MER is inspraak mogelijk. Iedereen kan gedurende zes weken schriftelijk of mondeling een reactie (zienswijze) op het document geven.

Stap 7: advies van de Commissie-m.e.r. over het ontwerp-MER

De Commissie-m.e.r. toetst of het ontwerp-MER voldoende informatie geeft om de hoofdbesluiten te kunnen nemen en geeft advies over de kwaliteit van het rapport.

Stap 8: terinzagelegging en inspraak: ontwerp-hoofdbesluiten, Passende Beoordeling en definitief MER

Het definitieve MER wordt ter inzage gelegd, samen met de Passende Beoordeling en de ontwerp-hoofdbesluiten. Iedereen kan zienswijzen inbrengen over deze documenten. Onderdeel van het definitieve MER is een hoofdstuk over de adviezen die over het ontwerp-MER zijn uitgebracht en wat daarmee gedaan is.

Stap 9: advies van de Commissie-m.e.r. over het definitieve MER

De Commissie-m.e.r. toetst of het definitieve MER voldoende informatie geeft om een beslissing te nemen over de hoofdbesluiten en checkt of het advies over het ontwerp-MER goed is verwerkt.

Stap 10: besluiten vaststellen

Met de vaststelling van de hoofdbesluiten eindigt de planuitwerkingsfase. Na de vaststelling is gedurende zes weken beroep op de besluiten mogelijk bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State door wie zienswijzen heeft ingebracht op de ontwerp-hoofdbesluiten.

Zoals hierboven beschreven, willen we inbreng van de omgeving maximaal benutten. Voorafgaand aan deze formele participatiemomenten, zullen belanghebbenden dan ook steeds de gelegenheid krijgen om mee te denken op de manier zoals hierboven beschreven is. Elk van deze stappen kent een eigen dynamiek. De participatie zal daar steeds op worden aangepast.

Niveau meeweten

De omwonenden (inwoners van Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland) en andere geïnteresseerden kunnen op allerlei manieren op de hoogte blijven van het project.

Het projectteam organiseert met enige regelmaat algemene informatiebijeenkomsten, bijvoorbeeld tijdens de Grevelingenweek. Deze kunnen offline maar ook online plaatsvinden, bijvoorbeeld in de vorm van webinars. Deze bijeenkomsten zijn met name bedoeld om geïnteresseerden op een toegankelijke manier bij te praten over het project.

Andere middelen om nieuws en informatie te delen zijn de nieuwsbrief van het project en artikelen in lokale en regionale pers. Ook de middelen van de partners die betrokken zijn bij het project worden gebruikt om omwonenden en geïnteresseerden op de hoogte te houden, zoals de websites en sociale mediakanalen van de gemeenten.

De website www.getijgrevelingen.nl is een belangrijk communicatiemiddel. Deze wordt tijdens de planuitwerkingsfase steeds verder uitgebreid met onder andere:

- documenten zoals onderzoeken en rapporten
- informatie over het participatieproces
- veelgestelde vragen
- nieuws over het project
- films en foto's

Het Informatiecentrum Grevelingen is een geschikte plaats om veel mensen te informeren over het project. Dat gebeurt nu al op kleine schaal. Naarmate het project meer naar de realisatiefase gaat,

zal de behoefte aan concrete informatie steeds meer toenemen en zal de rol van het informatiecentrum als communicatiepunt over het project steeds belangrijker worden.

Een aparte groep vormen de scholieren van beide eilanden. We willen in nauwe samenwerking met de scholen en SBB en IVN een lesaanbod maken dat gericht is op zowel basis, middelbaar als hoger onderwijs.

Ten slotte is het projectteam bereikbaar voor vragen via het emailadres getijgrevelingen@rws.nl. Voor vragen die niet direct het project betreffen, verwijzen we door naar de samenwerkingspartners of andere organisaties.

7. 3 Planning

De participatieplanning sluit aan op de planning van het project. In bijgaande Participatiekalender wordt het participatieproces toegelicht aan de hand van de projectplanning (zie bijlage). Deze zal in de loop van de tijd steeds verder in detail worden uitgewerkt.